

**НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТ: ИСТОРИЈА**

**СТРУКА: СВЕ СТРУКЕ ОСИМ ЕКОНОМИЈА, ПРАВА И ТРГОВИНА И ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО**

**ЗАНИМАЊЕ: СВА ЗАНИМАЊА ОСИМ: ПОСЛОВНО-ПРАВНИ ТЕХНИЧАР, УГОСТИТЕЉСКИ ТЕХНИЧАР, ТУРИСТИЧКИ ТЕХНИЧАР И КУЛИНАРСКИ ТЕХНИЧАР**

**РАЗРЕД: ПРВИ**

**СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 2**

**ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 68**

**ДАТУМ: јун 2024. године**

### **ОПШТИ ЦИЉЕВИ**

- стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свијести;
- разумијевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности;
- развијање индивидуалног и националног идентитета;
- стицање и проширивање знања, развијање вјештина и формирање ставова неопходних за разумијевање савременог свијета;
- унапријеђивање функционалних вјештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вјештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова, разумијевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога);
- оспособљавање за дјелотворно коришћење информационо-комуникационих технологија;
- развијање свијести о потреби сталног усавршавања и свијести о важности његовања културно-историјске баштине.

### **ТЕМЕ**

1. Срби у средњем вијеку
2. Српски народ од краја XV до почетка XIX вијека
3. Српски народ у борби за ослобођење и уједињење (1804–1878)
4. Српски народ у борби за ослобођење и уједињење (1878–1918)
5. Српски народ у југословенској држави (1918–1991)
6. Република Српска, Босна и Херцеговина и простор бивше Југославије на крају XX и почетку XXI вијека

Оквирни број часова за реализацију тема није дефинисан. Наставник ће приликом планирања и програмирања наставних садржаја, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме, потреба струке и занимања, и сл, одредити број часова потребан за њихову реализацију у оквиру теме. Теме чине обавезни дио Наставног програма, али немају обавезујући карактер што се тиче редослиједа њихове реализације.

## ИСХОДИ

### 1. Тема: Срби у средњем вијеку

| Знања                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Вјештине                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Ставови/вриједности                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- опише начин живота старих Словена;</li> <li>- наведе узроке и посљедице сеобе Словена;</li> <li>- процијени значај ширења хришћанства и писмености међу Словенима;</li> <li>- опише дјелатност Тирила и Методија;</li> <li>- наброји српске територије, државе и најзначајније владаре у раном средњем вијеку;</li> <li>- опише свакодневни живот и ратове Стефана Немање;</li> <li>- објасни оснивање Хиландара;</li> <li>- процијени значај Светог Саве за српски народ;</li> <li>- објасни оснивање аутокефалне Српске цркве;</li> <li>- наведе узроке и посљедице сукоба око Немањиног наслеђа;</li> <li>- истакне значај привреде за развој државе Немањића;</li> <li>- опише главна обиљежја проглашења Српског царства и Српске патријаршије;</li> <li>- објасни да је Босна била област у саставу Србије;</li> <li>- повезује појаве и догађаје из историје средњовјековне Босне у односу на сусједне државе;</li> <li>- наведе узроке и посљедице распада Српског царства;</li> <li>- опише правце ширења Босне под краљем Твртком;</li> <li>- објасни како су владари Босне и странци називали становнике Босне;</li> <li>- поткријепи аргументима постанак Херцеговине;</li> <li>- опише државно и друштвено уређење српских</li> </ul> | <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- покаже на карти прапостојбину старих Словена;</li> <li>- објасни на карти главне правце сеобе Словена;</li> <li>- анализира процес настанка и развоја феудалног друштва;</li> <li>- прикаже друштвене класе у средњем вијеку;</li> <li>- утврди процес изграђивања државности српских земаља;</li> <li>- разликује области унутар српског етничког простора;</li> <li>- анализира однос Византије према Србима;</li> <li>- објасни значај Стефана Немање као владара и родоначелника династије Немањића;</li> <li>- анализира узроке српских ратова против сусједних држава;</li> <li>- покаже на карти правце ширења Србије за вријеме владавине краља Милутина и краља/цара Душана;</li> <li>- објасни узроке доношења Душановог законика;</li> <li>- наведе сличности и разлике између православног хришћанства и учења Цркве босанске;</li> <li>- објасни узроке преношења краљевства у Босну;</li> <li>- анализира посљедице Маричке и Косовске битке;</li> <li>- опише улогу кнеза Лазара, Вука Бранковића и Милоша Обилића и анализира различита тумачења њихове улоге;</li> <li>- објасни историјски значаја Видовдана;</li> <li>- анализира узроке и посљедице пада српских земаља под Турке;</li> </ul> | <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- унаприједи знања о прошлости;</li> <li>- развија благонаклон однос према културно-историјском наслеђу;</li> <li>- развија способност да на основу различитих историјских извора реконструише и процјењује историјске догађаје по важности и даје свој критички став о тим догађајима;</li> <li>- разумије историјске коријене савремених политичких и друштвених промјена;</li> <li>- развија љубав за национални идентитет повезан са смислом за поштовање различитости;</li> <li>- унапређује позитиван став према промјенама и иновацијама;</li> <li>- изграђује способност реаговања на друштвено неприхватљиво понашање;</li> <li>- његује способност вредновања подвига и личног херојства;</li> <li>- афирмише спремност да превазиђе стереотипе и предрасуде;</li> <li>- подстиче способност разликовања чињеница од тумачења;</li> <li>- његује способност поштовања људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност;</li> <li>- развија критички однос према информацијама које објављују масовни</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                          |                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|
| земаља;<br>- објасни поријекло и долазак Турака на Балканско полуострво;<br>- именује мјеста и вријеме одигравања најзначајнијих битака између Срба и Турака;<br>- утврди положај Српске деспотовине и Зете;<br>- наведе редослијед пада српских држава под Турке;<br>- наброји српске династије у позном средњем вијеку;<br>- утврди значај главних задужбина српских средњовјековних владара и најзначајније тековине српске средњовјековне културе. | - истражи положај жена у српском народу током средњег вијека;<br>- препознаје на фотографијама и цртежима рашку градитељску школу, српско-византијски стил и моравску градитељску школу. | медији;<br>- развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|

## 2. Тема: Српски народ од краја XV до почетка XIX вијека

| Знања                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Вјештине                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ставови/вриједности                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ученик ће бити способан да:</b><br>- опише правце турских освајања на тлу Европе током XVI и XVII вијека;<br>- објасни положај српског становништва у Османском царству;<br>- наведе најзначајније српске патријархе;<br>- разликује хајдуке и ускоке;<br>- анализира узроке ратова хришћанских сила против Османског царства;<br>- именује ратове хришћанских сила против Османског царства;<br>- опише значај Војне крајине;<br>- објасни положај српског становништва у Хабзбуршком царству и Млетачкој републици;<br>- анализира притисак хрватског племства и римокатоличке цркве на Србе;<br>- наброји нове духовне центре српског народа;<br>- објасни узроке успона Дубровника; | <b>Ученик ће бити способан да:</b><br>- објасни основне карактеристике државног и друштвеног уређења Османског царства;<br>- наведе сличности и разлике између османског феудалног система и њему одговарајућег државног уређења;<br>- истражи положај жена у Османском царству;<br>- објасни процесе данка у крви и исламизације;<br>- покаже на карти које територије је обухватала Пећка патријаршија;<br>- анализира улогу Пећке патријаршије у очувању идентитета Срба;<br>- даје критички став о узроцима спаљивања моштију Светог Саве;<br>- објасни узроке сеоба Срба;<br>- опише и покаже на карти правце Прве и Друге велике Сеобе Срба;<br>- покаже на карти Војну границу; | <b>Ученик ће бити способан да:</b><br>- унаприједи знања о прошлости;<br>- развија благонаклон однос према културно-историјском наслеђу;<br>- развија способност да на основу различитих историјских извора реконструише и процјењује историјске догађаје по важности и даје свој критички став о тим догађајима;<br>- разумије историјске коријене савремених политичких и друштвених промјена;<br>- развија љубав за национални идентитет повезан са смислом за поштовање различитости;<br>- унапређује позитиван став према промјенама и иновацијама;<br>- изграђује способност реаговања на друштвено неприхватљиво понашање; |

|                                                                                                 |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| - наведе најзначајније тековине српске културе ренесансе и барока и најзначајније представнике. | - анализира привилегије које су Срби добили у Хабзбуршкој монархији;<br>- утврди особености положаја Дубровачке републике. | - његује способност вредновања подвига и личног херојства;<br>- афирмише спремност да превазиђе стереотипе и предрасуде;<br>- подстиче способност разликовања чињеница од тумачења;<br>- његује способност поштовања људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност;<br>- развија критички однос према информацијама које објављују масовни медији;<br>- развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука. |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 3. Тема: Српски народ у борби за ослобођење и уједињење (1804–1878)

| Знања                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Вјештине                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Ставови/вриједности                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ученик ће бити способан да:</b><br>- опише прилике у Београдском пашалуку уочи Српске револуције;<br>- објасни узроке, главне токове и посљедице Српске револуције;<br>- наведе најзначајније битке и личности Српске револуције;<br>- опише политичке и друштвене прилике у Кнежевини Србији;<br>- процијени улогу Српске православне цркве у стварању државе у Црној Гори;<br>- објасни улогу Петра I и Петра II Петровића Његоша;<br>- наведе узроке буна и устанака Срба у Босни и Херцеговини; | <b>Ученик ће бити способан да:</b><br>- анализира историјски значај Српске револуције;<br>- наведе сличности и разлике између Првог и Другог српског устанка;<br>- анализира сличности и разлике између личности и политике Карађорђа и Милоша Обреновића;<br>- објасни изградњу државности Србије и Црне Горе;<br>- даје критички став о српском националном покрету у Босни и Херцеговини;<br>- истражи рад и дјело Стаке Скендерове;<br>- објасни међународни значај Велике источне кризе;<br>- критички вреднује резултате Берлинског конгреса. | <b>Ученик ће бити способан да:</b><br>- унаприједи знања о прошлости;<br>- развија благонаклон однос према културно-историјском наслеђу;<br>- развија способност да на основу различитих историјских извора реконструише и процјењује историјске догађаје по важности и даје свој критички став о тим догађајима;<br>- разуме историјске коријене савремених политичких и друштвених промјена;<br>- развија љубав за национални идентитет повезан са смислом за поштовање различитости;<br>- унапређује позитиван став према |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- наброји буне и устанке Срба у Босни и Херцеговини до 1878. године;</li> <li>- покаже на карти подручја у Босни и Херцеговини која су била захваћена бунама и устанцима;</li> <li>- опише положај Срба у Јужној Угарској и објашњава тековине њихове културе;</li> <li>- процјењује узроке и посљедице стварања Српске Војводине;</li> <li>- опише ослободилачке ратове Србије и Црне Горе 1875–1878. године.</li> </ul> |  | <p>промјенама и иновацијама;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- изграђује способност реаговања на друштвено неприхватљиво понашање;</li> <li>- његује способност вредновања подвига и личног херојства;</li> <li>- афирмише спремност да превазиђе стереотипе и предрасуде;</li> <li>- подстиче способност разликовања чињеница од тумачења;</li> <li>- његује способност поштовања људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност;</li> <li>- развија критички однос према информацијама које објављују масовни медији;</li> <li>- развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука.</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### 4. Тема: Српски народ у борби за ослобођење и уједињење (1878–1918)

| Знања                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Вјештине                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Ставови/вриједности                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- упореди различите аспекте политичких и друштвених прилика у Србији и Црној Гори 1878–1912. године;</li> <li>- наброји најзначајније владаре српских нововјековних династија;</li> <li>- опише положај Срба у Хрватској, Славонији и Далмацији;</li> <li>- објасни хрватску политику и идеологију према Србима и шта је сачувано од те идеологије данас;</li> <li>- наведе циљеве аустроугарске политике у Босни и</li> </ul> | <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- објасни историјске коријене правашке идеологије према српском народу;</li> <li>- даје критички осврт на покушај стварања „босанске нације” и разлоге њеног неуспјеха;</li> <li>- објасни узроке појаве Младе Босне;</li> <li>- анализира ставове представника Младе Босне;</li> <li>- опише међународни контекст Балканских ратова;</li> <li>- објасни и критички анализира Сарајевски атентат;</li> <li>- тумачи мотиве аустроугарске ратне политике</li> </ul> | <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- унаприједи знања о прошлости;</li> <li>- развија благонаклон однос према културно-историјском наслеђу;</li> <li>- развија способност да на основу различитих историјских извора реконструише и процјењује историјске догађаје по важности и даје свој критички став о тим догађајима;</li> <li>- разумије историјске коријене савремених политичких и друштвених промјена;</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Херцеговини;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- објасни узроке отпора Срба аустроугарској политици у Босни и Херцеговини;</li> <li>- опише узроке, главне токове и посљедице Балканских ратова 1912–1913. године;</li> <li>- издвоји главна збивања (битке, дешавања у позадини, односи са савезницима) у рату Србије и Црне Горе против Централних сила 1914–1918. године;</li> <li>- именује најзначајније српске војсковође и најистакнутије жене од 1912. до 1918. године;</li> <li>- наброји облике терора аустроугарских власти против својих поданика Срба, нарочито у Босни и Херцеговини;</li> <li>- истражи и представи податке о најважнијим догађајима, појавама и личностима завичајне историје Првог свјетског рата.</li> </ul> | <p>према Србији и српском националном покрету;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- упореди карактеристичне примјере који осликавају положај становништва у окупираној Србији и Црној Гори;</li> <li>- објасни циљеве политике терора Аустроугарске према својим поданицима Србима, нарочито у Босни и Херцеговини;</li> <li>- дефинише и појашњава југословенску идеју;</li> <li>- објасни процес стварања југословенске државе у рату;</li> <li>- критички процијени, на основу извора, улогу Србије у стварању југословенске државе;</li> <li>- покаже на карти земље које су ушле у састав југословенске државе;</li> <li>- анализира статистичке податке о страдању Србије и Срба у рату у односу на друге државе и народе.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- развија љубав за национални идентитет повезан са смислом за поштовање различитости;</li> <li>- унапређује позитиван став према промјенама и иновацијама;</li> <li>- изграђује способност реаговања на друштвено неприхватљиво понашање;</li> <li>- његује способност вредновања подвига и личног херојства;</li> <li>- афирмише спремност да превазиђе стереотипе и предрасуде;</li> <li>- подстиче способност разликовања чињеница од тумачења;</li> <li>- његује способност поштовања људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност;</li> <li>- развија критички однос према информацијама које објављују масовни медији;</li> <li>- развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука.</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## 5. Тема: Српски народ у југословенској држави (1918–1991)

| Знања                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Вјештине                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ставови/вриједности                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- објасни политичке прилике у којима је донесен Видовдански устав;</li> <li>- опише одлике централистичке и федералистичке концепције уређења државе;</li> <li>- наведе узроке и посљедице личног режима краља</li> </ul> | <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- анализира социјалну, вјерску и националну структуру становништва југословенске државе на основу резултата пописа становништва 1921. и 1931. године;</li> <li>- упореди по сличностима и разликама најважније</li> </ul> | <p><b>Ученик ће бити способан да:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- унаприједи знања о прошлости;</li> <li>- развија благонаклон однос према културно-историјском наслеђу;</li> <li>- развија способност да на основу различитих историјских извора</li> </ul> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Александра I Карађорђевића;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- наброји унутрашње непријатеље Краљевине Југославије који су радили на њеном рушењу;</li> <li>- објасни међународни положај југословенске државе;</li> <li>- именује најважније личности политичког, културног, научног и вјерског живота;</li> <li>- прикупи и представи податке о наслеђу југословенске краљевине у свом завичају;</li> <li>- објасни узроке и посљедице слома Југославије у Априлском рату;</li> <li>- анализира и утврђује узроке формирања НДХ;</li> <li>- објасни и поткрепљује аргументима узроке и посљедице геноцида над Србима у НДХ (1941-1945);</li> <li>- опише холокауст (геноцид над Јеврејима) и геноцид над Ромима у НДХ;</li> <li>- наброји најзначајније логоре и стратишта у НДХ;</li> <li>- упореди по сличностима и разликама циљеве и стратегије борбе партизанског и четничког покрета;</li> <li>- наведе најзначајније ратне операције на југословенском ратишту;</li> <li>- покаже на карти мјеста и просторе најважнијих ратних збивања;</li> <li>- именује најистакнутије личности, мушкарце и жене, у рату на простору окупиране Југославије;</li> <li>- наведе најистакнутије ствараоце на пољу умјетности;</li> <li>- истражи и представи податке о ратним збивањима и свакодневном животу у свом завичају током рата;</li> <li>- наведе главне друштвене, политичке, економске и културне одлике периода 1945-1948. године у Југославији;</li> <li>- опише узроке и посљедице сукоба Југославије са СССР-ом 1948. године;</li> <li>- наброји правце масовних миграција становништва;</li> <li>- објасни положај вјерских заједница;</li> <li>- наведе најважнија достигнућа у областима</li> </ul> | <p>политичке странке у Краљевини СХС;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- критички процијени историјску улогу краља Александра I Карађорђевића;</li> <li>- анализира, на основу извора, најважније одредбе Споразума Цветковић–Мачек;</li> <li>- упореди по сличностима и разликама аграрно (традиционално) и индустријско (модерно) друштво;</li> <li>- процјењује и поткрепљује аргументима тезе за и против војног пуча од 27. марта 1941. године;</li> <li>- анализира и утврђује допринос српског народа и Југославије побједи Антифашистичке коалиције;</li> <li>- даје критичку процјену политике великих сила према Југославији;</li> <li>- истражи акцију Диане Будисављевић и њен значај;</li> <li>- опише завршне борбе за ослобођење Југославије;</li> <li>- изабере примјере окупаторског и квислиншког терора у Југославији;</li> <li>- критички анализира фотографије из Другог свјетског рата;</li> <li>- указује на политику обрачуна комунистичке власти са идеолошким неистомишљеницима;</li> <li>- анализира југословенску политику несврстаности у контексту међународних односа у Европи и свијету;</li> <li>- повеже кризе социјалистичке Југославије са процесом њене децентрализације и дезинтеграције;</li> <li>- анализира историјску улогу Јосипа Броза Тита;</li> <li>- упореди различите аспекте друштва и издвоји примјере који репрезентују друштвену, привредну и политичку кризу у осамдесетим годинама 20. вијека;</li> <li>- објасни посљедице индустријализације Југославије;</li> <li>- опише промјене у положају жена у друштву;</li> <li>- препозна промјене у свакодневном животу</li> </ul> | <p>реконструише и процјењује историјске догађаје по важности и даје свој критички став о тим догађајима;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- разумије историјске коријене савремених политичких и друштвених промјена;</li> <li>- развија љубав за национални идентитет повезан са смислом за поштовање различитости;</li> <li>- унапређује позитиван став према промјенама и иновацијама;</li> <li>- изграђује способност реаговања на друштвено неприхватљиво понашање;</li> <li>- његује способност вредновања подвига и личног херојства;</li> <li>- афирмише спремност да превазиђе стереотипе и предрасуде;</li> <li>- подстиче способност разликовања чињеница од тумачења;</li> <li>- његује способност поштовања људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност;</li> <li>- развија критички однос према информацијама које објављују масовни медији;</li> <li>- развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука.</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                 |                            |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--|
| привреде, школства, здравства, науке, културе и спорта;<br>- препозна примјере наслеђа социјалистичког периода у свом завичају. | становника градова и села. |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|--|

## 6. Тема: Република Српска, Босна и Херцеговина и простор бивше Југославије на крају XX и почетку XXI вијека

| Знања                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Вјештине                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ставови/вриједности                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ученик ће бити способан да:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- опише унутрашње и спољне узроке пропасти Југославије;</li> <li>- процијени основне чињенице о пропасти Југославије;</li> <li>- наведе узроке, главне токове и посљедице грађанског рата у БиХ;</li> <li>- наброји најважније датуме и догађаје у стварању Републике Српске;</li> <li>- наведе најзначајније личности у стварању Републике Српске;</li> <li>- објасни улогу Војске Републике Српске у стварању Републике Српске;</li> <li>- наброји корпусе Војске Републике Српске;</li> <li>- издвоји главне фазе у развоју Републике Српске и дејтонске Босне и Херцеговине после 1995. године;</li> <li>- препозна и дефинише циљеве три националне политике у БиХ;</li> <li>- истражи и представи податке о најважнијим збивањима завичајне историје у вријеме Републике Српске.</li> </ul> | <b>Ученик ће бити способан да:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- критички процијени представе о Србима у иностраном јавном мњењу у вријеме ратова за југословенско наслеђе;</li> <li>- издвоји главне фазе у развоју Србије и Црне Горе на крају XX и почетку XXI вијека;</li> <li>- анализира промјене броја и положаја Срба изван Србије и Републике Српске после 1991. године;</li> <li>- критички анализира улогу Хашког трибунала;</li> <li>- упоређи по сличностима и разликама свакодневни живот почетком XXI вијека са свакодневним животом у доба социјализма;</li> <li>- истражи положај жена у Републици Српској.</li> </ul> | <b>Ученик ће бити способан да:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>- унаприједи знања о прошлости;</li> <li>- развија благонаклон однос према културно-историјском наслеђу;</li> <li>- развија способност да на основу различитих историјских извора реконструише и процјењује историјске догађаје по важности и даје свој критички став о тим догађајима;</li> <li>- разумије историјске коријене савремених политичких и друштвених промјена;</li> <li>- развија љубав за национални идентитет повезан са смислом за поштовање различитости;</li> <li>- унапређује позитиван став према промјенама и иновацијама;</li> <li>- изграђује способност реаговања на друштвено неприхватљиво понашање;</li> <li>- његује способност вредновања подвига и личног херојства;</li> <li>- афирмише спремност да превазиђе стереотипе и предрасуде;</li> <li>- подстиче способност разликовања чињеница од тумачења;</li> </ul> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | - његује способност поштовања људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност;<br>- развија критички однос према информацијама које објављују масовни медији;<br>- развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука. |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### ДИДАКТИЧКА УПУТСТВА И ПРЕПОРУКЕ - СМЈЕРНИЦЕ ЗА НАСТАВНИКЕ

Наставницима се препоручује да што више користе историјске изворе и литературу, као и корисне сајтове на интернету. То се односи на све наставне теме и наставне јединице. Такође, методичко-дидактичке препоруке су да се што мање користи фронтални облик рада, те да се примјењује активно учење, интерактивна настава, рад у групама, као и да се подстиче самосталност рада и креативност ученика.

##### 1. Срби у средњем вијеку

- припремити географске карте Европе и Балканског полуострва, као и историјске карте српских средњовјековних земаља и показати на картама:
- 1. територију коју су насељавали стари Словени прије сеобе,
- 2. правце њихове сеобе на Балканско полуострво,
- 3. простор на којем се до средине X вијека учврстила српска етничка свијест,
- 4. подјелу српских земаља на Србију (Рашку и Босну) и Приморске крајеве (Дукљу/Зету, Травунију/Требиње, Хум/Захумље и Паганију/Неретљанску област),
- 5. земље које је ујединио Стефан Немања,
- 6. правце ширења Србије у доба Немањића,
- 7. распад Српског царства,
- 8. правце ширења Босне у доба Котроманића,
- 9. правце надирања Турака и мјеста најзначајнијих битака.
- припремити и показати ликовне представе (копије фресака): Ћирила и Методија, Стефана Немања, Светог Саве, краља Стефана Првовјенчаног, краља Милутина, краља Стефана Дечанског, цара Душана, кнеза Лазара Хребелановића и деспота Стефана Лазаревића;
- припремити и објаснити паное са родословима српских средњовјековних династија, посебно Немањића, Котроманића и Лазаревића;
- припремити одломке из српских средњовјековних повеља и житија и прочитати их;
- припремити Душанов законик, прочитати и анализирати чланове: 50, 53, 54, 94, 166, 171 и 172;
- припремити *Похвалу кнезу Лазару* патријарха Данила III и текст натписа на мраморном стубу на Косову и прочитати њихове дијелове;
- припремити одломке из епских народних пјесама преткосовског, косовског и покосовског циклуса и прочитати њихове дијелове;
- припремити и показати слике цркве Светог Петра у Расу, Светог Михаила у Стону, као и манастира: Студенице, Хиландара, Жиче, Милешеве, Мораче, Пећке патријаршије, Грачанице, Високих Дечана, Раванице и Манасије/Ресаве;

- припремити и показати слику, тј. фреску Бијелог Анђела из Милешеве, као и неколико страница Мирослављевог јеванђеља;
- за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).

## 2. Српски народ од краја XV до почетка XIX вијека

- припремити географску карту Средоземља и Балканског полуострва, као и одговарајуће историјске карте и показати на картама:
  1. територију која је била обухваћена Османским царством,
  2. територију која је била обухваћена Пећком патријаршијом,
  3. нова духовна и културна средишта Срба;
  4. територију која је била обухваћена Војном крајином.
- припремити један од наведених историјских извора: *Молитва заспалом Господу* патријарха Арсенија III Чарнојевића, *Књигу о српским царевима и о турској војни против хришћанског цара и о заустелој земљи српској* Атанасија Даскала Србина, *Житија цара Уроша* Патријарха Пајсија Јањевца и *Влашке статуте*, и прочитати његове дијелове;
- припремити и показати слике: Мехмеда Соколовића, патријарха Макарија Соколовића, патријарха Арсенија III Чарнојевића, патријарха Арсенија IV Јовановића Шакабенте, епископа Василија Јовановића (Светог Василија Острошког), Стојана Јанковића, Руђера Бошковића и Саве Поповића Текелије;
- припремити одломке из епских народних пјесама хајдучког циклуса и ускочког циклуса и прочитати их;
- припремити и показати слике фрушкогорских манастира, Сент Андреје, манастира: Тврдош, Житомислић, Рмањ, Гомионица, Озрен и Папраћа, затим неколико страница из издања Горажданске штампарије (1519), слике Чајничке Краснице (иконе Пресвете Богородице Чајничке), Старе српске цркве у Сарајеву, Гази Хусреф-бегове џамије у Сарајеву, Ферхад-пашине џамије у Бањој Луци, као и Дубровника;
- за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).

## 3. Српски народ у борби за ослобођење и уједињење (1804–1878)

- припремити географску карту Балканског полуострва, као и одговарајуће историјске карте и показати на картама:
  1. територију која је била обухваћена Српском револуцијом,
  2. ширење територије Србије до 1878. године,
  3. ширење територије Црне Горе до 1878. године,
  4. подручја у Босни и Херцеговини која су била обухваћена бунама и устанцима до 1878. године,
- припремити и показати слике, односно фотографије: Карађорђа, хајдук Вељка Петровића, Стевана Синђелића, проте Матеје Ненадовића, кнеза Милоша Обреновића, Доситеја Обрадовића, Вука Караџића, Илије Гарашанина, кнеза Александра Карађорђевића, кнеза Михаила Обреновића, Петра I Петровића Његоша, Петра II Петровића Његоша, кнеза Данила Петровића Његоша, Петра Поповића Пеције, Луке Вукаловића, Голуба Бабића, Светозара Милетића,
- припремити једну од епских народних пјесама циклуса ослобођења Србије или циклуса ослобођења Црне Горе и прочитати њене дијелове. Као алтернативу, припремити пјесму *Востани Србије* Доситеја Обрадовића или *Посвету праху оца Србије* Петра II Петровића Његоша, и прочитати њене дијелове;
- припремити и прочитати текстове Вука Караџића о стању уочи Српске револуције;
- припремити текст Хатишефира из 1830. године, прочитати и анализирати чланове: 1, 2, 6 и 15;
- припремити Устав Србије из 1835. године (Сретењски устав), прочитати и анализирати чланове: 111, 118 и 119.
- припремити Законик кнеза Данила из 1855. године, прочитати и анализирати чланове 1 и 95.

- припремити, прочитати и анализирати прогласе устаничких четовођа о уједињењу Босне са Србијом и Херцеговине са Црном Гором;
- за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).

#### **4. Српски народ у борби за ослобођење и уједињење (1878–1918)**

- припремити географску карту Балканског полуострва, као и одговарајуће историјске карте и показати на картама:
  1. мјеста најзначајнијих битака од 1912. до 1918. године;
  2. правце повлачења српске војске, а затим и ослобођења Србије и јужнословенских области;
  3. територију Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца 1918. године;
- припремити и показати слике, односно фотографије: Петра Кочића, краља Александра Обреновића, краља Николе Петровића Његоша, краља Петра I Карађорђевића, Гаврила Принципа, Николе Пашића, војводе Радомира Путника, војводе Степе Степановића, војводе Живојина Мишића, војводе Петра Бојовића, Милунке Савић и мајора Драгутина Гавриловића.
- припремити, прочитати и анализирати запажања Анте Старчевића о Србима;
- припремити текст Првог царског меморандума Срба у Босни и Херцеговини из 1896. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити и објаснити панос са родословима српских нововјековних династија: Карађорђевића, Обреновића и Петровић-Његоша;
- припремити и показати државна знамења (заставе и грбове) Србије и Црне Горе;
- припремити текст Аустроугарског ултиматума Србији 23. јула 1914. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст одговора Србије 25. јула 1914. године на ултиматум, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст прогласа регента Александра 29. јула 1914. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст прогласа краља Николе 6. августа 1914. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Нишке декларације 7. децембра 1914. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити наређење мајора Гавриловића о одбрани Београда 1915. године и прочитати га;
- припремити текст Одлуке Велике народне скупштине Војводине 25. новембра 1918. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Одлука Велике народне скупштине српског народа у Црној Гори 26. новембра 1918. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст прогласа Народног вијећа из Бањалуке о уједињењу са Србијом 27. новембра 1918. године, прочитати га и анализирати;
- припремити текст о проглашењу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца 1. децембра 1918. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити и показати неке од фотографија из ослободилачких ратова од 1912. до 1918. године;
- за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).

#### **5. Српски народ у југословенској држави (1918–1991)**

- припремити географску карту Југославије, као и одговарајуће историјске карте и показати на картама:
  1. административно-територијалну подјелу Краљевине Југославије из 1929. године,
  2. окупаторску подјелу Југославије 1941. године,
  3. мапу геноцида над Србима у НДХ, са најзначајнијим стратиштима и логорима,
  4. мјеста највећих битака,
  5. административно-територијалну подјелу социјалистичке Југославије.

- припремити и показати фотографије: краља Александра I Карађорђевића, кнеза Павла Карађорђевића, Милана Стојадиновића, Стјепана Радића, Владка Мачека, Анте Павелића, Драгољуба Михаиловића, Милана Недића, Јосипа Броза Тита и Николаја Велимировића.
- припремити текст Устава Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца 28. јуна 1921. године (Видовдански устав), прочитати и анализирати чланове: 1, 3, 5 и 15.
- припремити текст Прокламације краља Александра 6. јануара 1929. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Закона о називу и подели Краљевине на управна подручја 3. октобра 1929. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Октоисаног устава 3. септембра 1931. године, прочитати и анализирати чланове: 1, 2, 29 и 116;
- припремити текст Споразума Цветковић – Мачек 23. августа 1939. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст запажања британског премијера Винстона Черчила о 27. марту 1941. године у Југославији, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Хитлерове одлуке о уништењу Југославије као државе 27. марта 1941. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст прогласа о успостављању НДХ 10. априла 1941. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Законске одредбе за обрану народа и државе 17. априла 1941. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Законске одредбе о забрани ћирилице 25. априла 1941. године, прочитати је и анализирати;
- припремити текст Министарске наредбе о називу „грчко-источне вјере” 18. јула 1941. године, прочитати га и анализирати;
- припремити текстове говора које су одржали Миле Будак и Виктор Гутић, у којима позивају на уништење Срба, прочитати их и анализирати;
- припремити текст одлука Другог засједања АВНОЈ-а 29. и 30. новембра 1943. године, прочитати и анализирати њихове дијелове;
- припремити текст писма Јосипа Броза Тита упућеног Стаљину 5. јула 1944. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Устава ФНРЈ из 1946, прочитати и анализирати чланове: 1, 2, 6 и 9.
- припремити текст Слободана Јовановића о Јосипу Броз Титу из 1954. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Устава СФРЈ из 1974. године, прочитати и анализирати чланове: 1, 2 и 3.
- припремити и показати државна знамења (заставе и грбове) Краљевине СХС/Југославије, социјалистичке Југославије и њених република, као и текст државних химни;
- припремити и показати неке од фотографија из југословенске државе од 1918. до 1991. године, а посебно из периода од 1941. до 1945. године;
- за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).

## **6. Република Српска, Босна и Херцеговина и простор бивше Југославије на крају XX и почетку XXI вијека**

- припремити географске карте Југославије и Босне и Херцеговине;
- припремити и показати карту Републике Српске Крајине;
- припремити и показати карту Републике Српске уочи 1995. године;
- припремити и показати карту Босне и Херцеговине по Дејтонском споразуму 1995. године;
- припремити и показати фотографије: Слободана Милошевића, Фрање Туђмана, Алије Изетбеговића, Радована Караџића и Ратка Младића.
- припремити текст *Исламске декларације* Алије Изетбеговића, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Одлуке о оснивању Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини 24. октобра 1991. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Декларације о проглашењу Републике српског народа Босне и Херцеговине 9. јануара 1992. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Устава Српске Републике Босне и Херцеговине 28. фебруара 1992. године, прочитати и анализирати чланове: 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 и 9;

- припремити текст Одлуке о формирању Војске Републике Српске 12. маја 1992. године, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити текст Анекса IV Дејтонског споразума – Устава Босне и Херцеговине 21. новембра 1995. године, прочитати и анализирати чланове: 3, 4, 5 и 6.
- припремити текст Милорада Екмечића о Републици Српској, прочитати и анализирати његове дијелове;
- припремити и показати знамења (заставе и грбове) СР Југославије, Србије, Црне Горе, Хрватске, Републике Српске Крајине, Босне и Херцеговине и Републике Српске, као и текстове химни Србије и Републике Српске;
- припремити и показати неке од фотографија из Одбрамбено-отаџбинског рата 1992–1995. године и НАТО агресије на СР Југославију 1999. године;
- за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).

#### **ОЦЈЕЊИВАЊЕ**

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи.

#### **ИНТЕГРАЦИЈА**

- Српски језик
- Географија
- Православна вјеронаука
- Култура религија
- Информатика

#### **ИЗВОРИ**

1. Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске
2. Друга стручна литература и приручници
3. Интернет